

Pierwszy dzień Konferencji "Solidarność i Miłosierdzie" w obiektywie [ZDJĘCIA]

Konferencję "Solidarność i Miłosierdzie" otworzył kardynał Kazimierz Nycz. Zachęcamy do zapoznania się z abstraktami wystąpień oraz obejrzenia zdjęć z pierwszego dnia konferencji

Pierwszy dzień konferencji "Solidarność i Miłosierdzie" za nami. Poniżej publikujemy abstrakty poniedziałkowych wystąpień. A także galerię kilkunastu zdjęć z wczorajszego dnia

Tutaj znajdziesz pełny zapis wideo I dnia konferencji

Abstrakty wystąpień i biogramy mówców:

1. dr Dariusz Karłowicz - Teologia Polityczna // Akademia Sztuki
Wojennej

Od miłosierdzia do solidarności

Miłosierdzie i solidarność to dwie najważniejsze idee, które w XX wieku pojawiły się w Polsce. Idee, których oddziaływanie śmiało określić można mianem globalnego. Pierwsza z nich jest we współczesnej świadomości nierozłącznie związana z osobą i dziełem św. Faustyny Kowalskiej, druga zaś – z wielkim ruchem przeciwko komunizmowi i totalitaryzmowi, jakim była polska „Solidarność”.

Chcę przyrzeć się tym dwóm ideom, które stanowią być może najważniejszą polską odpowiedź na katastrofy XX wieku. Moim rozważaniom będzie patronowała wielka polska mistyczka św. Faustyna Kowalska i jej *Dzienniczek*. Pytanie o wspólny mianownik łączący obie idee może pokierować nas w stronę ważnych a nierozpoznanych odpowiedzi na absolutne roszczenia stojące za dwoma totalitaryzmami XX wieku.

Dariusz Karłowicz (ur. 1964) – doktor filozofii, prezes Fundacji Świętego Mikołaja, wykłada na Akademii Sztuki Wojennej. Wspólnie z Markiem A. Cichockim i Dariuszem Gawinem założył rocznik

filozoficzny „Teologia Polityczna”, którego jest redaktorem. Wydał m.in. książki: Arcyparadoks śmierci (2000), Koniec snu Konstantyna (2004) oraz Sokrates i inni święci (2005).

2. prof. Chantal Delsol - Akademia Nauk Moralnych i Politycznych w Paryżu

Solidarność i miłosierdzie

Aby zaakceptować skończoność świata człowiek współczesny ma do wyboru dwie możliwości – albo epikurejską rozagę, która liczy się z niedociągnięciami życia ziemskiego bez transcendencji, albo miłosierdzie, a więc miłowanie świata niepełnego i trudnego. Miłosierdzie stanowi zatem akt heroicznej solidarności z drugim człowiekiem. Pierwsza postawa zakłada rezygnację, a druga – aktywne uczestnictwo w dziele Stworzenia. W referacie zostaną ukazane różne postawy miłosierdzia we współczesnym świecie – miłosierdzia intymnego oraz kolektywnego.

Chantal Delsol (ur. 1947) – profesor filozofii, historyk idei i powieściopisarka. Specjalistka z zakresu filozofii antycznej. Członek Akademii Nauk Moralnych i Politycznych w Paryżu (Académie des sciences morales et politiques). Uczennica Julien Freunda. Długo związana z Uniwersytetem Marne-la-Vallée. W 1994 r. stworzyła i

kierowała Instytutem Badań Hannah Arendt. Od 2008 r. przewodniczy Obserwatorium Nowoczesności w Kolegium Bernardynów w Paryżu. Publikuje regularnie w „Le Figaro” oraz „Valeurs Actuelles”.

3. ks. prof. Jacek Salij OP

Nie ma solidarności bez miłosierdzia

W czasach nowożytnych zapomniano o starej – głoszonej przez Arystotelesa i Tomasza z Akwinu – cnotie sprawiedliwości legalnej, której podporządkowane są wszystkie cztery cnoty kardynalne. Streszczała się ona w tezie, że wszystkie cnoty moralne – jeżeli naprawdę są cnotami – mają swój wymiar społeczny. Owocem tego zapomnienia było rozpanoszenie się indywidualizmu w społeczeństwach nowożytnych, a w życiu społecznym bezprecedensowe niesprawiedliwości i nędza milionów ludzi z warstw niższych. Bezkrytycznie powtarzano opinię, że chrześcijaństwo wypracowało całkiem niezłą moralność indywidualną, ale okazało się ono niezdolne do stworzenia moralności społecznej. W tej atmosferze duchowej zaczęto mówić o solidarności jako cnotie społecznej odpowiedzialności. Jednak w tradycyjnej klasyfikacji cnoty takiej nie tylko nie było, ale w gruncie rzeczy nie było potrzeby jej wyodrębniania. Żeby tę teoretycznie dziwną sytuację jakoś usprawiedliwić, chętnie solidarność wiązano z miłosierdziem, które jest „współczuciem drugiemu w jego biedzie, przymuszającym nas, jeżeli to możliwe, do przyścia z pomocą”.

Jacek Salij OP (ur. 1942) – emerytowany profesor teologii dogmatycznej. Opublikował szereg studiów poświęconych myśli św. Augustyna oraz św. Tomasza z Akwinu. Autor m.in. następujących książek: Patriotyzm dzisiaj (2005), Dar Kościoła (2007), Wszechobecna miłość (2011), Horyzonty ostateczne (2015).

4. ks. dr hab. Jacek Grzybowski - Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Mistyczka i Ojczyzna. O narodowych i politycznych przesłaniach
Dzienniczka

Czytając *Dzienniczek* św. s. Faustyny Kowalskiej – od kilkunastu lat jeden z najbardziej znanych i najczęściej tłumaczonych polskich tekstów na świecie – musimy sobie uświadomić dwie ważne kwestie. Po pierwsze, cały *Dzienniczek* został napisany w języku polskim, s. Faustyna jest Polką, myśli, modli się i mówi po polsku, co więcej wszystkie osoby, które ze sfery nadprzyrodzonej przychodzą do niej i objawiają się jej (Jezus, Matka Boża, święci, aniołowie), mówią do niej w języku polskim. Po drugie, w *Dzienniczku* czytamy, że Jezus mówi wprost do s. Faustyny o naszej ojczyźnie. Czytając pod tym kątem *Dzienniczek*, dzieło przecież mistyczne, mówiące o głębokim duchowym życiu pewnej zakonnicy przed II wojną światową, zauważmy, że jest to w kilku miejscach tekst nawiązujący wprost do racji, sytuacji i kategorii politycznych. Rozważając treść objawień s.

Faustyny, można zatem postawić pytanie: czy dla Boga, dla Chrystusa ważne jest, jakiej jesteśmy narodowości? Czy ta cecha – najczęściej nabyta bez własnej woli, nieświadomie i niedobrowolnie (bo przez urodzenie i wychowanie w konkretnym miejscu świata i jego kulturze, na co przecież nie mamy żadnego wpływu) jest ważna dla Boga? Czy Bóg postrzega nas jako Polaków, Niemców, Brytyjczyków, Francuzów? Czy narodowość i ojczyzna, w której żyjemy, są dla Boga istotne? Kilka cytatów z *Dzienniczka*, w których Jezus mówi wprost o Polsce, oraz relacja s. Faustyny do ojczyzny mogą nam pomóc w odpowiedzi na te trudne pytania. Jednak w interpretacyjnych refleksjach nad tymi nielicznymi przecież politycznymi fragmentami należy być bardzo uważnym i ostrożnym. Teksty mistyczne mają w sobie bowiem duże pole interpretacyjne, stanowiąc wyzwanie dla czytelnika, który na ich podstawie pragnąłby budować jednoznaczne tezy.

Jacek Grzybowski (ur. 1973) – ksiądz katolicki, doktor habilitowany filozofii, profesor na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej UKSW w Warszawie i wykładowca na Papieskim Wydziale Teologicznym, autor licznych książek i artykułów naukowych z dziedziny historii filozofii, filozofii polityki oraz filozofii kultury. Ostatnio wydał m.in.: Byt, tożsamość, naród. Próba wyjaśnienia formuły „tożsamość narodowa” w perspektywie metafizyki (2012), Cosmological and Philosophical World of Dante Alighieri. The Divine Comedy as a Medieval Vision of the Universe (2015), Uciec z krainy zapomnienia (2016). W swoich pracach akademickich i zajęciach dydaktycznych podejmuje problematykę filozoficznych inspiracji i źródeł współczesnych zagadnień kulturowych i cywilizacyjnych.

Tomasz Herbich - Teologia Polityczna // Uniwersytet Warszawski

*Między Cieszkowskim a Abramowskim. Odcienie polskiej filozofii
solidarności*

August Cieszkowski i Edward Abramowski wnieśli prawdopodobnie największy wkład w rozwój idei solidarności spośród polskich filozofów czasu rozbiorów. Wyznaczają oni zarazem dwa bieguny tytułowej „polskiej filozofii solidarności” – Cieszkowski określał siebie jako „postępowego konserwatystę”, Abramowski zaś był jednym z najwybitniejszych myślicieli polskiego socjalizmu. Polskie myślenie o solidarności – takie myślenie, które jest świadome swojej przynależności do rodzimej tradycji filozoficznej i chce z tej przynależności korzystać – powinno dokonywać się w polu wyznaczonym przez te dwa nazwiska. Warto umieścić w tym polu również „Solidarność”. Choć nie da się wykazać bezpośredniego i ściśle pojętego wpływu poglądów Cieszkowskiego i Abramowskiego na ten ruch społeczny, to teoretyczne artykulacje doświadczenia „Solidarności” można odnosić do tych dwóch filozoficznych ujęć idei solidarności, uzyskując w ten sposób dodatkowy kontekst pozwalający lepiej zrozumieć to najważniejsze doświadczenie polityczne Polski w drugiej połowie XX wieku. Przedstawiona w referacie analiza poglądów Cieszkowskiego i Abramowskiego wyróżni cztery wymiary, w których filozofia może rozpatrywać ideę solidarności: ontologiczny, polityczny, etyczny oraz behawioralno-emotywny. Następnie zostaną zrekonstruowane filozoficzne ujęcia solidarności prezentowane przez obu myślicieli, co pozwoli zarówno wydobyć różnice, jak i – nieraz zaskakujące – zbieżności między ich stanowiskami.

Tomasz Herbich (ur. 1988) – absolwent teologii, filozofii i politologii, doktorant w Instytucie Filozofii Uniwersytetu Warszawskiego oraz na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Stały współpracownik „Teologii Politycznej”. Specjalizuje się w historii filozofii polskiej i rosyjskiej oraz w teologii biblijnej.

Tutaj znajdziesz pełny zapis wideo I dnia konferencji

Relacja z I dnia konferencji

fot. Jacek Łagowski